

Het herfstbos

DOELWOORDEN (9) verkleuren, vallen, dwarrelen, ritselen, de eikel, de kastanje, de dennenappel, de paddenstoel, de trekvogel

Zo gebruik je deze tekst

Vaste didactische aanwijzingen

1 KIES & PAS AAN

Werk per moment met 2-4 woorden. Lees een deel, sla bekende uitleg over of voeg je eigen voorbeelden toe.

3 SEMANTISEREN

Leg het woord uit, laat het zien of voordoen en verbind het met verwante woorden: de drie uitjes.

2 VOORBEWERKEN

Start met een foto, voorwerp, ervaring of een korte vraag. Maak kinderen nieuwsgierig.

4 HERHALEN & CONTROLEREN

Gebruik woorden opnieuw bij spel, buiten, natuur, rekenen en tekenen. Laat aanwijzen, uitleggen of toepassen.

PAK ERBIJ: Bladeren, een eikel, kastanje en dennenappel; praatplaat I.

UITLEGTEKST VOOR DE LEERKRACHT

Stop tussendoor bij een woordgroep.

In de herfst veranderen veel bomen. De bladeren zijn eerst groen, maar worden later geel, oranje, rood of bruin. Ze **verkleuren**: ze krijgen een andere kleur. Aan één boom zie je soms tegelijk groene en verkleurde bladeren.

Veel bladeren laten los en **vallen** naar de grond. Sommige vallen bijna recht naar beneden. Andere **dwarrelen**: ze zweven en draaien langzaam heen en weer door de lucht voordat ze neerkomen. Een dwarrelend blad valt dus ook, maar op een andere manier.

Loop je over droge bladeren, dan hoor je ze **ritselen**. Ritselen is het zachte, knisperende geluid dat bladeren maken als ze langs elkaar bewegen. Droge bladeren ritselen vaak duidelijker dan natte bladeren. Je kunt dat zelf proberen.

Onder een eik kun je **een eikel** vinden. Een eikel is de vrucht van de eik; veel eikels hebben een klein dopje. Onder een paardenkastanjeboom vind je **een kastanje**: een gladde, meestal glanzend bruine vrucht die eerst in een stekelige bolster zat. Een eikel en een kastanje komen allebei van een boom, maar ze zien er verschillend uit.

Een **dennenappel** is geen eikel of kastanje. Het is een kegel van een den met stevige schubben. Tussen de schubben zitten de zaden. Kijk maar hoe anders de dennenappel aanvoelt dan de gladde kastanje.

Op vochtige plekken groeien soms **paddenstoelen**. Een paddenstoel is het zichtbare deel van een schimmel. Sommige paddenstoelen hebben een hoed en een steel; andere zien er anders uit. Ze zijn dus geen vruchten van de boom.

Boven het bos vliegen soms **trekvogels**. Een trekvogel is een vogel die in bepaalde seizoenen naar een ander gebied trekt. Sommige vertrekken in de herfst uit Nederland; andere komen juist hierheen om te overwinteren. Niet iedere vogel die je ziet vliegen, is een trekvogel.